

IERLAND, VEEL STRANDEN, RELATIEF WEINIG SOORTEN

door

E. Veldhuis

1998 werd het jaar van de eilanden. Na een bezoek aan Cyprus in het voorjaar bezochten we een meer gematigd eiland in de zomer: Ierland. Het eiland stond al vele jaren op mijn verlanglijstje en er waren genoeg redenen om voor Ierland te kiezen. Ik kende de mooie beelden van het boven- en onderwater, we waren nog nooit op de eilanden aan de andere kant van Het Kanaal geweest en op malacologisch gebied is er de laatste jaren -voor zover mij bekend- niet veel over Ierland gepubliceerd.

Ik heb mijn verzamelreis niet voorbereid op basis van artikelen over de verzamelmogelijkheden op Ierland, maar op basis van informatie over de duikmogelijkheden. Na het zoeken op internet kwam ik al gauw in contact met een tweetal duikclubs en we besloten een week door te brengen op het schiereiland Connemara (County Galway) en een week in Baltimore (County Cork). Naast het duiken wilde ik zoveel mogelijk strandjes bezoeken om te ontdekken wat de verzamelmogelijkheden waren.

Het duiken

De eerste week verbleven we in de buurt van het duikcentrum Scubadive West in Lettergesh, Renvyle. Lettergesh is gelegen op het schiereiland Connemara in het midwesten van Ierland. Dit centrum wordt geleid door Shane Gray en zijn zoons en ligt in een woest stukje Ierland waar de natuur nauwelijks is aangetast. Het duikcentrum bevindt zich op een rotspunt aan het begin van het fjord Little Killary. Voor de kust bevinden zich vele eilandjes met legio duikmogelijkheden (46 duikplaatsen!). Scubadive West biedt twee mogelijkheden: de 'Dive Taxi', een boot die 's ochtends en 's middags vanuit het fjord vertrekt naar de duikplaatsen in de buurt (maximaal 45 minuten varen), of de 'Offshore Diver', een polyesterboot die dagtrips maakt naar de verderaf gelegen eilanden. Het duiken was er prima georganiseerd. Door de fjorden en vele eilandjes, die altijd een luwzijde hebben, kunnen er zelfs onder wat slechtere weersomstandigheden nog duiken gemaakt worden. Ook het getijdenverschil had nauwelijks invloed op de stroming. Er kan dus vrijwel altijd gedoken worden en dat is uniek in Ierland. De natuur onderwater is er schitterend met grote kelpwouden en volop leven.

De tweede week brachten we door in het havenstadje Baltimore in West-Cork aan de zuidkust van Ierland. In Baltimore zijn twee duikcentra gevestigd. Wij verbleven bij het duikcentrum Aquaventures van het Engels-Nederlandse echtpaar Jerry en Rianne Smith. Ook hier liggen voor de kust diverse eilanden waar gedoken kan worden. Maar men is hier wel aangewezen op de getijdentabel en afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij een wat sterkere wind neemt het aantal duikmogelijkheden snel af. Het duiken bij Baltimore is vooral bekend vanwege de vele wrakken die er liggen. Het bekendste wrak is de 'Kowloon Bridge'. Dit was een 100 meter lange stoomboot die in 1918 tijdens mist op de rotsen liep. Maar er zijn ook vele andere wrakken waaronder die van een onderzeeër. Door de niet al te beste weersomstandigheden konden wij helaas maar één kustduik maken en dat is voor de verzamelaar toch wel jammer. De eigenaren van het duikcentrum deden er alles aan om het ons naar de zin te maken, zelfs toen ik de enige duiker was. Het duiken verliep rustig en goed georganiseerd.

Het verzamelen

Gelukkig bleef er naast het duiken voldoende tijd over om van de stadjes en de natuur te genieten, waarbij de strandjes natuurlijk de meeste aandacht kregen. Mijn verzamelervaringen wil ik hierna beschrijven.

Connemara (6 - 13 juli)

De natuur op het schiereiland Connemara kenmerkt zich door een heuvelachtig landschap met uitgestrekte veengebieden, zeer smalle weggetjes, weinig bebouwing en er is nauwelijks toerisme. Clifden is het enige wat grotere stadje en kent meerdere winkels en restaurants. De kust bestaat uit rotsen afgewisseld met kleine zandstrandjes en enkele fjorden. Tijdens de vele tochten langs de kust heb ik diverse strandjes bezocht. Het was een voordeel dat de meeste strandjes door middel van wegwijzers stonden aangegeven, want ze waren over de smalle weggetjes niet altijd even makkelijk te bereiken. Een gedetailleerde kaart is daarbij geen overbodige luxe gebleken. De keuze hierin is zeer beperkt. Ik gebruikte 'Connemara: A one-inch map' van Tim Robinson. Een zeer gedetailleerde kaart die ik elke bezoeker van Connemara kan aanraden. Het weer was in de periode dat wij in Connemara verbleven niet echt geweldig. Dat is niet prettig tijdens de zomervakantie, maar het had voor mij als verzamelaar ook voordelen. Het kwam herhaaldelijk voor dat mijn vrouw en ik de enigen op het strand waren en ik kon dus in alle rust mijn gang gaan zonder dat ik concurrentie had. Naast de strandjes had ik natuurlijk nog de mogelijkheid al duikende te verzamelen.

Ik beschrijf de vindplaatsen in Connemara in de volgorde van hun ligging van noord naar zuid. Dat is niet de volgorde waarin ik de vindplaatsen bezocht.

Inish Degil

Dit eilandje ligt voor het grote fjord Killary Harbour. Hier maakte ik op twee verschillende dagen een duik bij een rif tot 20 meter diepte in een afwisselend onderwaterlandschap. Er waren veel rotsen en losse stenen met daartussen volop leven, waaronder diverse krabbensoorten, schorpioenvis, hondshaaien en ling. Op de bodem vielen me de vele *Lutraria lutraria* en *Laevicardium crassum* op. Hier zag ik ook voor het eerst van mijn leven zwemmende *Pecten maximus*. Meestal zwommen ze onder me vandaan, waarschijnlijk gewaarschuwd door de schaduw van de overzwemmende duiker. Een prachtig schouwspel. Ik heb tijdens beide duiken naarstig gezocht naar een leeg doublet van deze soort, maar vond deze helaas niet. Wel vond ik een losse platte klep. Het merendeel van de te vinden schelpen waren overigens tweekleppigen. Naast de al genoemde soorten verzamelde ik ook van *Acanthocardia echinata*, *Ensis arcuatus*, *Psammobia depressa*, *Clausinella fasciata*, *Timoclea ovata*, *Dosinia exoleta* en *Paphia rhomboides* mooie doubletten. Op de bodem trof ik tevens levende exemplaren van *Buccinum undatum* aan, maar nam deze niet mee. Het bleek later dat ik van deze soort in Ierland slechts één exemplaar verzamelde. Van de overige buikpotigen wil ik *Emarginula fissura* en *Aporrhais pespelicani* vermelden omdat dit de enige andere niet gangbare soorten waren die ik bij Inish Degil vond.

Op 20 meter diepte besloot ik onderaan de rotsen een gruismonster te nemen. Hierin trof ik nog een kleine 30 soorten aan, waarvan het losse klepje van de keverslak *Tonicella rubra* en de buikpotige *Chrysallida suturalis* voor mij nieuwe soorten waren.

Donee Beacon

Donnee Beacon is een kleine rotspunt die ook voor Killary Harbour ligt, maar dan wat dichterbij de kust tussen de eilanden Inish Degil en Inish Barna in. We doken langs een steile wand aan de noordzijde tot een diepte van 23 meter. De steile wand was prachtig begroeid met dodemansduim en zeeanemonen en er kropen diverse soorten zeesterren rond. Ik verzamelde hier slechts 5 soorten schelpen. Terwijl in heel Ierland *Patella vulgata* een zeer algemene soort is, vond ik hier een exemplaar van *Patella ulyssiponensis*.

Góra Mór

Als je van de Killary Harbour de kust volgt richting Tully Cross kom je aan de rechterhand vlak bij een camping dit grote strand tegen. Als je wat verder doorrijdt heb je bij een school van bovenaf een prachtig uitzicht op dit strand. Het ligt op de plaats waar het riviertje de Culfin, vanaf het meertje Louch Fee komend, in zee stroomt. Het strand zelf is goed te bereiken en er is zelfs een parkeerplaats. Dit is het noordelijkste strand dat ik bezocht, nog noordelijker verzamelde ik alleen tijdens het duiken. Op het strand zelf liggen weinig schelpen. In de buurt van de Culfin ligt een grote rots, die bij eb volledig droogvalt en waar ik enkele soorten verzamelde. Dat waren onder anderen doubletten van *Donax vittatus* en een groot doublet van *Ensis siliqua*, die tussen de stenen vast zat en die ik uiteindelijk kon verwijderen. Langs de Gulfin lagen stukjes zeegras met daartussen vooral *Mytilus edulis*, maar ook enkele kleine buikpotigen, waaronder *Trivia monacha*.

Trá na Mban

In het plaatsje Tully wordt dit strand aangegeven. Het strand wordt aan de rechterzijde begrensd door een oude kade die niet meer gebruikt wordt en aan de linkerzijde door een steile rotswand. Er lag nauwelijks aanspoelsel op het strand. Op de rotsen trof ik levende *Patella vulgata*, *Monodonta lineata*, *Littorina littorea* en *Nucella lapillus* aan. Deze verzamelde ik niet omdat ik deze al gevonden had op de andere, eerder bezochte, stranden. Onder aan de steile rotswand lagen vele losse keien. Hierop trof ik levende *Lepidochitona cinerea* en *Littorina saxatilis* aan, die ik wel verzamelde.

Inish Bofin - Dun na Hininne

We verbleven een dag bij het eiland Inish Bofin voor een tweetal duiken. Beide duiken werden in verband met de windrichting gemaakt aan de noordoostzijde. Hier licht de rotspunt Dun na Hininne, waar we tijdens de eerste duik omheen doken. De tweede duik werd gemaakt op dezelfde plek, maar dan langs de steile wand (tot 33 meter diepte) van het eiland. Het onderwaterleven was afwisselend met veel vis, onder anderen zeebaars en congeraal. Er groeide veel kelp, waarop ik levende *Gibbula cineraria* en *Calliostoma zizyphinum* waarnam. Ik verzamelde deze soorten niet levend, omdat ik verwachtte ze nog wel dood te zullen vinden. Op 20 meter diepte nam ik een gruismonster in de hoop hiertussen wat te vinden. Het gruis was voor een groot deel zeer fijn (< 1 mm) en zelfs stoffig. Voorts bestond het hoofdzakelijk uit brokjes steen en stukjes *Mytilus edulis*. Er zaten weinig schelpen tussen. In dit gruis vond ik losse klepjes van vier keverslakken van de in totaal vijf soorten die ik in Ierland verzamelde. Dat waren klepjes van *Lepidopleurus aselles*, *Lepidochitona cinerea*, *Tonicella marmorea* en *Acanthochitona crinita*. Voorts zijn vermeldenswaard de buikpotigen *Iothia fulva*, *Dikoleps nitens*, *Alvania beani*, *Alvania cancellata*, *Cingula intersecta*, *Euspira nitida* en *Chrysallida pellucida* en de tweekleppige *Modiolus barbatus*. Deze soorten kwam ik op de andere vindplaatsen niet tegen.

Omey Beach

Voor de kust bij het gehucht Claddaghduff ligt Omey Island. Bij eb valt het gedeelte tussen het eiland en het vaste land droog, waardoor er een verbindingsweg ontstaat met het eiland. Het eiland is dan zelfs per auto bereikbaar. Er ontstaat een groot strandoppervlak dat veel slikkiger is dan de andere stranden in Connemara. Hierop vond ik dan ook de typische slikbewoner *Scrobicularia plana*. *Cerastoderma edule* was hier in vergelijking met de andere stranden massaal vertegenwoordigd. Daarnaast vond ik ook nog *Crassostrea gigas* en *Macoma balthica*.

Coral Beach

Ongeveer 7 kilometer ten zuiden van Clifden ligt aan de Mannin Bay vlak aan de hoofdweg van Clifden naar Ballyconeely een strand, Coral Beach genaamd. Dit strand ontleend zijn naam aan de grote hoeveelheid koraalbrokjes die aanspoelen en vooral aan de vloedlijn opgestapeld liggen. Tijdens eb valt een groot gedeelte droog en wordt de afwisselende fauna zichtbaar. De zandbodem en rotsen wisselen elkaar af. Op de rotsen kruipen vele levende buikpotigen, vooral *Patella vulgata*, *Monodonta lineata* en *Nucella lapillus*. *Monodonta lineata* verzamelde ik hier levend. Ik vind het opvallend dat ik deze soort wel op diverse plaatsen levend ben tegengekomen, maar nergens lege exemplaren heb kunnen verzamelen. Op het strand lagen veel lege exemplaren van *Littorina obtusata*. Verder vond ik op dit strand maar liefst 7 soorten van de familie Veneridae: *Venus verrucosa*, *Chamela gallina*, *Dosinia exoleta*, *Tapes decussata*, *Paphia aurea*, *Paphia rhomboides* en *Venerupis senegalensis*. Ook wil ik de mooie exemplaren van *Turritella communis* (tot 48 mm) niet onvermeld laten. Van de vloedlijn nam ik wat gruis mee. Tussen de vele koraalstukjes bleken slechts 5 soorten voor te komen.

Trá Mhóir

Dit strand bevindt zich ten zuidwesten van Ballyconeely ter hoogte van de Connemara Golf Club. Het strand bevindt zich in een baai waar men bezig is de kust met behulp van rotsblokken te beschermen tegen afkalving. Het strand is breed en loopt langzaam af. Er is geen aanspoelsel met uitzondering van kleine gruisbankjes bestaande uit een dun laagje schelpen. Van dit gruis heb ik wat materiaal bij elkaar geschoven en meegenomen om thuis te onderzoeken. Het gruis bestond hoofdzakelijk uit *Pusillina parva* en bevatte daarnaast vooral buikpotigen. Tussen de in totaal 38 soorten in het gruis vond ik maar 8 tweekleppigen, die ik allen ook nog op andere stranden vond. Noemenswaardig zijn de soorten *Caecum trachea*, *Vitreolina collinsi* en *Vitreolina curva*, omdat ik deze soorten op de andere stranden niet vond.

Aill Mhór = 'Dogs Bay'

Toen ik de reis naar Ierland voorbereidde kon ik over het verzamelen in Ierland niet zoveel informatie vinden. Een NMV-lid vertelde dat hij wel eens gehoord had van 'Dogs Bay' in Connemara. Het heeft me heel wat zoeken gekost om dat strand te vinden. Het staat nergens vermeld op de landkaarten en ook de toeristinformatie in Clifden kon mij het niet vertellen. De gastheer van het Bed & Breakfast-huis, waar we verbleven, wees me op de kaart het strand Aill Mhór aan, dat volgens hem in de volksmond bekend staat als 'Dogs Bay'. Het ligt ten zuiden van Ballyconeely aan de Ballyconeely Bay. Wij naderden het strand vanaf de route van Ballyconeely naar Roundstone. Vanaf deze kant is het strand moeilijk te bereiken en moet je over lage rotsen klimmen. Later zag ik vanaf het strand dat het vanaf de andere kant, bij de kademuur, makkelijk is te bereiken vanaf een parkeerplaats bij de Ballyconeely Lodge. Dit wordt vanaf de straat echter niet duidelijk aangegeven.

Op het lage gedeelte van het strand dat bij eb droogvalt ligt tussen de rotsen veel gruis, maar ook hogerop tegen de kademuur lag volop gruis dat overigens vooral uit *Littorina obtusata* bestond. Ook op andere stranden kwam ik veel exemplaren van deze soort tegen, maar niet in de gigantische hoeveelheden zoals hier. Langs de vloedlijn lagen ze zelfs centimeters dik opgestapeld. In het gruis vond ik onder anderen *Rissoa membranacea*, *Hydrobia ulvae*, *Oenepota rufa* en *Retusa obtusa*. Direct op het strand vond ik onder anderen *Buccinum undatum*, *Psammobia fervensis* en *Dentalium entalis*.

West-Cork (14 - 20 juli)

Na een weekje in een grotendeels ongerepte natuur is de tegenstelling groot. Het gebied ten zuidwesten van de grote stad Cork is veel minder ruig dan Connemara en een groot gedeelte is gecultiveerd. In West-Cork tref je dan ook veel weilanden en landbouwgebieden aan, maar ook veel steden, kleinere plaatsen en industrie. Langs de kust is het hier en daar wel wat ongerepter met steile rotswanden. Over het algemeen zijn er weinig stranden. We maakten een tweetal dagtochten, waarbij we elk strand dat we tegenkwamen bezochten. Tijdens de eerste tocht, over de kustweg van Castletownshend naar Baltimore, kwam ik een viertal strandjes tegen, die goed te bereiken waren.

Sandy Cove

Tussen Castletownshend en Dooneen ligt aan de baai Sandy Cove een strand. De naam van de baai staat op een bij het strand geplaatst bord vermeld. Op dit zandstrand ligt nauwelijks aanspoelsel. Ik vond alleen *Patella vulgata* en *Mytilus edulis*.

Toe Head Bay

Als je om de rotspunt Toe Head bent gereden kom je onderaan de rotsen langs de Toe Head Bay. Deze baai heeft zowel aan de oostelijke als aan de westelijke uitloper een strand. Het oostelijke strand is een kiezelstrand en hier lag nauwelijks aanspoelsel. Ik trof er slechts 4 soorten aan. Het westelijke strand is afwisselender. Er zijn rotsen, losse keien en kiezelgedeelten, maar het grootste gedeelte bestaat uit zand. Het verschil met het andere strand aan deze baai was werkelijk opvallend. Er lag veel aanspoelsel met daartussen *Diodora graeca*, *Emarginula fissura* en *Nassarius incrassatus*. Ook was er gruis te verzamelen met daarin vele kleine slakjes. Opvallend daarin was het juveniele exemplaar van *Capulus ungaricus*. Deze soort verzamelde ik alleen in West-Cork.

Tragumna Beach

Aan de volgende baai die je via de kustweg passeert ligt dit, in verhouding tot de andere drie genoemde strandjes, grote strand. Zowel op het zand- als op het kiezelgedeelte lag geen aanspoelsel. Hoewel, ik trof één exemplaar aan van *Patella vulgata*. Deze had ik inmiddels zo vaak verzameld, dat ik deze hier maar heb laten liggen.

De tweede dagtocht ging vanaf Bantry over de kustweg op het schiereiland dat eindigt met de punt Mizen Head. Mizen Head is een bekende trekpleister voor toeristen. Hier is de oude vuurtoren te bezichtigen, die je alleen kunt bereiken via een lange trap en een hangbrug over een diepe kloof tussen twee rotsen. Vanaf Mizen Head kun je over de kustweg via Crookhaven naar Skibbereen. Ik bezocht op dit schiereiland een tweetal stranden.

Barley Cove

Als je vanaf Mizen Head de weg neemt naar Crookhaven kom je voorbij de baai Barley Cove. Hier ligt een uitgestrekt zandstrand dat aan de linker- en rechterzijde

wordt begrensd door rotsen. Daartussen ligt langs het strand een smalle rij duinen. Aan de oostelijk zijde van het strand mondt een riviertje uit in zee. Dit riviertje vormt een prachtig meandergebied dat de verbinding vormt met een erachter liggende baai waarin diverse riviertjes uitmonden. Voor het zandstrand vallen bij eb zandbanken droog. Veel kleinere schelpen vond ik langs de vloedlijn terwijl ik de grotere vooral op en tussen de zandbanken vond. Langs het riviertje lag veel gruis met daarin ook zoetwater- en landslakken. Ik zocht uiteraard alleen de mariene soorten eruit. Dat was, zoals eigenlijk bij alle gruis uit Ierland, vooral *Pusillina parva*. Maar ik vond ook de buikpotigen *Rissoa violacea*, *Caecum glabrum*, mooie verse exemplaren van *Potamopyrus jenkinsi*, *Tornus subcarinatus*, *Lamellaria latens*, *Epitonium clathratulum*, *Eulima bilineata*, *Vitreolina philippi* en *Odostomia scalaris*. Daarnaast trof ik losse kleppen aan van *Loripes lacteus*, *Tellimya ferruginosa*, *Goodallia triangularis* en *Psammobia costulata*.

Nadat alle soorten gedetermineerd waren en ik een vergelijk maakte tussen de vindplaatsen, bleek dat dit strand de meeste soorten, 55, van deze verzamelreis had opgebracht. Van de door mij in Ierland bezochte stranden was dat veruit het beste. Alleen de vindplaatsen waar ik al duikend verzamelde konden enigszins in de buurt komen.

Crookhaven

Als je de weg na Barley Cove vervolgt, kom je direct langs de baai van Crookhaven. Aan het eind van deze baai ligt een strand 'White Strand' genaamd. Tijdens eb valt er een groot gedeelte droog dat vooral een kiezel- en slikachtige bodem heeft. Hier liggen duizenden doubletten van *Cerastoderma edule*, maar ook van typische slikbewoners vond ik doubletten: *Scrobicularia plana* en *Arenomya arenaria*. Ook vond ik nog een doublet van *Tapes decussata* en een losse klep van *Tellina incarnata*.

Calf Island East

In de grote baai, de Roaringwater Bay, ten noordwesten van Baltimore liggen vele eilanden. Zo ook de Calf Islands. Dit zijn drie eilanden, waar bij het oostelijk gelegen eiland de enige kustduik in West-Cork werd gemaakt. En dit was dus de enige mogelijkheid om duikend schelpen te verzamelen. Door de hevige golfslag was er nauwelijks een goede plek te vinden, dus doken we in de luwte van het eiland alwaar de diepte rond de 10 meter was. Er lagen grote stenen die begroeid waren met kelp. We doken tussen dit kelpwoud en ik ging op zoek naar schelpen. Ik vond grote doubletten van *Lutraria lutraria*, *Ensis arcuatus* en *Dosinia exoleta* en een losse klep van *Venus casina*. Ook verzamelde ik grote exemplaren van *Calliostoma zizyphinum* en dat is niet verwonderlijk, want deze soort zie je veelvuldig levend op het kelp.

Op de zandgedeelten tussen de stenen verzamelde ik gedurende de hele duik een grote hoeveelheid gruis. Tijdens het uitzoeken hiervan kon ik al snel concluderen dat dit gruis vooral uit allerlei brokstukken en steentjes bestond en maar weinig schelpen bevatte. Ik vond hiertussen wel *Odostomia plicata*, welke ik op geen van de andere vindplaatsen vond.

Nawoord

Zoals uit het verslag hierboven blijkt, heb ik een flink aantal vindplaatsen in Ierland bemonsterd. Interessant vind ik het om een vergelijk te maken tussen Connemara en West-Cork. Cijfermatig komt Connemara verreweg het best uit de vergelijking. Ik vond er in totaal 125 soorten, waarvan ik er 58 niet in West-Cork

vond. In West-Cork betrof het 82 soorten, waarvan er 15 niet in Connemara werden gevonden. Ook voor mij persoonlijk was Connemara het beste, want hier vond ik 6 van de 8 nieuwe soorten voor mijn collectie. In tegenstelling hiermee bevond het strand met de meeste vondsten, Barley Cove, zich echter in West-Cork. Als ik zou moeten adviseren welk gebied te bezoeken, zou ik zeker Connemara aanraden. Vooral ook door de ruige ongerepte natuur en de rust die je daar vindt.

In totaal verzamelde ik in Ierland gedurende twee weken 140 soorten (5 keverslakken, 73 buikpotigen, 60 tweekleppigen en 2 stoottanden).

In de titel van dit verslag schrijf ik: '...relatief weinig vondsten'. Als je de aantallen hierboven leest, zou je kunnen denken: 'Hoezo weinig vondsten? 142 soorten in twee weken in de Boreale regio? Niet slecht!' Met de opmerking relatief heb ik vooral willen wijzen op de verschillende vindplaatsen onderling. Er was slechts één vindplaats waar ik meer dan 50 soorten vond, inclusief de gruisvondsten. Gemiddeld lag het aantal soorten op 26 en dat is niet veel. Maar als er genoeg onderlinge verschillen zijn, kunnen veel stranden met relatief weinig soorten in totaal toch nog veel soorten opleveren.

Literatuur

- Aartsen, J.J. van, H.P.M.G. Menkhof & E. Gittenberger, 1984. The marine Mollusca of the Bay of Algeiras, Spain. *Basteria* suppl. No.2.
- Belle, R.A. van, 1983. De Europese Keverslakken. *Vita Marina* tab. 8: 9-132.
- Goud, J., 1990. Noordzee-weekdieren: Gastropoda. *Vita Marina* tab. 26: 1-62.
- Graham, A., 1988. Synopsis of the British Fauna 2, Molluscs: Prosobranch and Pyramidellid Gastropoda (Second E). E.J. Brill / Dr. W. Backhuys, Leiden.
- Jones, A.M. & J.M. Baxter, 1987. Synopsis of the British Fauna 37, Molluscs: Chaudofeata, Solenogastres, Polyplacophora and Scaphopoda. E.J.Brill / Dr. W. Backhuys, Leiden.
- Linden, J. van der, 1986. Het genus *Caecum* in Europa. *Vita Marina* tab. 9: 403-414.
- Linden, J. van der, 1994. *Philine intricata* Monterosato, 1884, an overlooked species, from the North-East Atlantic and the Mediterranean Sea. *Basteria*, 58(1-2): 41-48.
- Poppe, G.T. & Y. Goto, 1991. European Seashells - vol. 1. Verlag Christa Hemmen, Wiesbaden.
- Poppe, G.T. & Y. Goto, 1993. European Seashells - vol. 2. Verlag Christa Hemmen, Wiesbaden.
- Sabelli, B., R. Giannuzzi-Savelli & D. Bedulli, 1990-1992. Annotated check-list of Mediterranean Marine Mollusks vol. 1-3. Edizioni Libreria Naturalistica Bolognese / S.I.M.
- Tebble, N., 1976. British Bivalve Seashells. Her Majesty's Stationery Office, Edinburgh.
- Thompson, T.E., 1988. Synopsis of the British Fauna 8, Molluscs: Benthic Opisthobranchs (Second E). E.J. Brill/Dr. W. Backhuys, Leiden.
- Voskuil, R.P.A. & W.J.H. Onverwagt, 1989. Inventarisatie van de recente Europese en West-Afrikaanse, Cardiidae. *Gloria Maris*, 28 (4-5).
- Ziegelmeier, E., 1973. Die Schnecken (Gastropoda Prosobranchia) der deutschen Meeresgebiete und brackigen Küstengewässer. Biologische Anstalt Helgoland, Hamburg.
- Ziegelmeier, E., 1974. Die Muscheln (Bivalvia) der deutschen Meeresgebiete. Biologische Anstalt Helgoland, Hamburg.

Adres auteur:

Jacob van Ruysdaelstraat 19

7482 XA Haaksbergen

Ook op Internet:

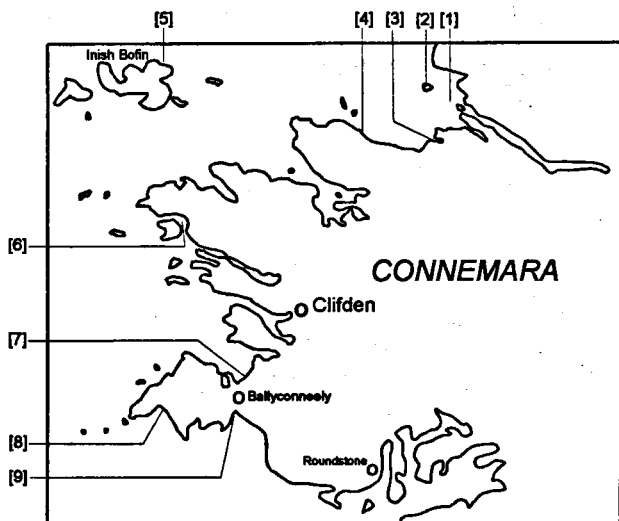
<http://ourworld.compuserve.com/homepages/erikveldhuis>

Soortenlijst (Veldhuis) Vindplaatsen in blokken achter de soort: 1 = Donee Beacon, 2 = Inish Degil, 3 = Góra Mór, 4 = Trá na mBan, 5 = Inish Bofin-Dun na Hininne, 6 = Omev Beach, 7 = Coral Beach, 8 = Trá Mhóir, 9 = Aill Mhóir, 10 = Sandy Cove, 11 = Toe Head Bay, 12 = Tragumna Beach, 13 = Calf Island East, 14 = Crookhaven, 15 = Barley Cove

<i>Lepidopleurus asellus</i> (Gmelin, 1791)	[5]	<i>Odostomia plicata</i> (Montagu, 1803)	[13]
<i>Lepidochitona cinerea</i> (Linnaeus, 1767)	[2,4,5]	<i>Odostomia scalaris</i> MacGillivray, 1842	[15]
<i>Tonicella marmorea</i> (Fabricius, 1780)	[5,13]	<i>Diaphana minuta</i> Brown, 1827	[5,8,15]
<i>Tonicella rubra</i> (Linnaeus, 1767)	[2]	<i>Retusa obtusa</i> (Montagu, 1803)	[8,9]
<i>Acanthochitona crinita</i> (Pennant, 1777)	[5,13]	<i>Retusa truncatula</i> (Bruguière, 1792)	[2,5,8,11,13,15]
<i>Patella uyslopensis</i> Gmelin, 1791	[1]	<i>Philine catena</i> (Montagu, 1803)	[8,9,11,15]
<i>Patella vulgata</i> Linnaeus, 1758	[2,3,6,7,8,9,11,11,14,15]	<i>Philine punctata</i> (J. Adams, 1800)	[8,15]
<i>Helcion pellucidum</i> Linnaeus, 1758	[2,3,5,8,9,11,13,15]	<i>Limacina retroversa</i> Fleming, 1822	[5,8]
<i>Acmæa virginea</i> (Müller, 1776)	[2,5,8,11,13,15]	<i>Nucula nitidosa</i> Winckworth, 1930	[2]
<i>Iothia fulva</i> (Müller, 1776)	[5]	<i>Arca tetragona</i> (Poli, 1795)	[2,8,15]
<i>Diodora graeca</i> (Linnaeus, 1758)	[2,9,11]	<i>Mytilus edulis</i> Linnaeus, 1758	[3,5,6,7,10,11,13,14,15]
<i>Emarginula fissura</i> (Linnaeus, 1758)	[2,11]	<i>Musculus discors</i> (Linnaeus, 1767)	[5,9,13,15]
<i>Calliostoma zizyphinum</i> (Linnaeus, 1758)	[1,2,5,11,13]	<i>Modiolus barbatus</i> (Linnaeus, 1758)	[5]
<i>Gibbula magus</i> (Linnaeus, 1758)	[7,13]	<i>Modiolus modiolus</i> (Linnaeus, 1758)	[2]
<i>Gibbula cineraria</i> (Linnaeus, 1758)	[7,8,9,11,13,15]	<i>Pecten maximus</i> (Linnaeus, 1758)	[2]
<i>Gibbula tumida</i> (Montagu, 1803)	[2]	<i>Aequipecten opercularis</i> (Linnaeus, 1758)	[7,15]
<i>Gibbula umbilicalis</i> (Da Costa, 1778)	[2,3,5,6,7,9,11,14]	<i>Chlamys varia</i> (Linnaeus, 1758)	[5,7,13,15]
<i>Monodonta lineata</i> (Da Costa, 1778)	[7]	<i>Chlamys distorta</i> (Da Costa, 1778)	[2,5]
<i>Dikolepis nitens</i> (Philippi, 1844)	[5]	<i>Anomia ephippium</i> Linnaeus, 1758	[2,5,8,11,13,14,15]
<i>Tricolia pullus</i> (Linnaeus, 1758)	[5,8,9,11,13,15]	<i>Limatula subauriculata</i> (Montagu, 1808)	[8,15]
<i>Bitium reticulatum</i> (Da Costa, 1778)	[2,3,5,7,8,9,15]	<i>Ostrea edulis</i> Linnaeus, 1758	[7]
<i>Turritella communis</i> Risso, 1826	[7]	<i>Crassostrea gigas</i> (Thunberg, 1793)	[6]
<i>Littorina littorea</i> (Linnaeus, 1758)	[3,5,6,7,8,11,14,15]	<i>Loripes lacteus</i> (Linnaeus, 1758)	[15]
<i>Littorina obtusata</i> (Linnaeus, 1758)	[6,7,9,11,14]	<i>Lucinoma boreale</i> (Linnaeus, 1767)	[1,3,9]
<i>Littorina saxatilis</i> (Olivier, 1792)	[4,5,7,9,15]	<i>Thyasira flexuosa</i> (Montagu, 1803)	[3]
<i>Lacuna pallidula</i> (Da Costa, 1778)	[5,8,9,15]	<i>Kellia suborbicularis</i> (Montagu, 1803)	[5,8,9,15]
<i>Lacuna vineta</i> (Montagu, 1803)	[5,8,9,11,15]	<i>Lasaea rubra</i> (Montagu, 1803)	[2,5,8,9,11,13,15]
<i>Stenopsis planorbis</i> (Fabricius, 1780)	[2,5,8,9,15]	<i>Tellinina ferruginosa</i> (Montagu, 1808)	[15]
<i>Rissoa lilacina</i> (Recluz, 1843)	[7,8,9]	<i>Myssella bidentata</i> (Montagu, 1803)	[5,9]
<i>Rissoa membranacea</i> (J. Adams, 1797)	[9]	<i>Turtonia minuta</i> (Fabricius, 1780)	[2,5,8,9,11]
<i>Rissoa violacea</i> Desmarest, 1814	[15]	<i>Goodallia triangularis</i> (Montagu, 1803)	[15]
<i>Alvania beani</i> (Thorpe, 1844)	[5]	<i>Acanthocardia echinata</i> (Linnaeus, 1758)	[2]
<i>Alvania cancellata</i> (Da Costa, 1778)	[5]	<i>Parvicardium exiguum</i> (Gmelin, 1791)	[7]
<i>Alvania punctura</i> (Montagu, 1803)	[2,5,8,11,13,15]	<i>Parvicardium ovale</i> (Sowerby, 1841)	[2,11]
<i>Alvania semistriata</i> (Montagu, 1808)	[2,5,8,11,13,15]	<i>Parvicardium scabrum</i> (Philippi, 1836)	[7]
<i>Cingula cingillus</i> (Montagu, 1803)	[7,8,9,13]	<i>Plagiocardium papillosum</i> (Poli, 1795)	[2]
<i>Cingula intersecta</i> (Wood, 1857)	[2,5,8,11,13,15]	<i>Loaicardium crassum</i> (Gmelin, 1791)	[1,2]
<i>Marzonia crassa</i> (Kannmacher, 1798)	[8]	<i>Cerastoderma edule</i> Linnaeus, 1758	[3,6,7,9,11,14]
<i>Onoba aculeus</i> (Gould, 1841)	[2,5,8,9,11,13,15]	<i>Macra stultorum</i> (Gmelin, 1791)	[3]
<i>Onoba semicostata</i> (Montagu, 1803)	[2,5,7,9,9,11,13,15]	<i>Spisula solida</i> (Linnaeus, 1758)	[3,7,9,13,15]
<i>Pusillina parva</i> (Da Costa, 1778)	[7,11,13,15]	<i>Spisula subtruncata</i> (Da Costa, 1778)	[7,11]
<i>Barleia unifasciata</i> (Montagu, 1803)	[8,15]	<i>Lutaria lutaria</i> (Linnaeus, 1758)	[2,7,13]
<i>Caecum glabrum</i> (Montagu, 1803)	[5,8,15]	<i>Ensis arcuatus</i> (Jeffreys, 1865)	[2,6,7,9,13]
<i>Caecum trachea</i> (Montagu, 1803)	[8]	<i>Ensis siliqua</i> (Linnaeus, 1758)	[3]
<i>Hydrobia ulvae</i> (Pennant, 1777)	[9,14]	<i>Tellina tenuis</i> (Da Costa, 1778)	[3,6,7,11,14]
<i>Potamopyrgus jenkinsi</i> (Smith, 1889)	[15]	<i>Tellina crassa</i> (Pennant, 1777)	[2]
<i>Tornus subcarinatus</i> (Montagu, 1803)	[15]	<i>Tellina incarnata</i> (Linnaeus, 1758)	[14]
<i>Aporrhais pespelicani</i> (Linnaeus, 1758)	[11,15]	<i>Macoma balthica</i> (Linnaeus, 1758)	[6,11]
<i>Capulus ungaricus</i> (Linnaeus, 1758)	[8,15]	<i>Donax vittatus</i> (Da Costa, 1778)	[3,8]
<i>Lamellaria latens</i> (Müller, 1776)	[5,8]	<i>Psammobia fervens</i> (Gmelin, 1791)	[9]
<i>Velutina velutina</i> (Müller, 1776)	[2,15]	<i>Psammobia depressa</i> (Pennant, 1777)	[2,7,15]
<i>Trivia arctica</i> (Pulteney, 1799)	[3]	<i>Psammobia costulata</i> Turton, 1822	[15]
<i>Trivia monacha</i> (Da Costa, 1778)	[5]	<i>Scrobicularia plana</i> (Da Costa, 1778)	[6,14]
<i>Euspira nitida</i> (Donovan, 1804)	[2,5]	<i>Venus verrucosa</i> Linnaeus, 1758	[7]
<i>Marshallora adversa</i> (Montagu, 1803)	[8,15]	<i>Venus casina</i> (Linnaeus, 1758)	[13]
<i>Epitonium clathratulum</i> (Kannmacher, 1798)	[15]	<i>Chamelela gallina</i> (Linnaeus, 1758)	[3,7,9,11]
<i>Eulima bilineata</i> Alder, 1848	[8,15]	<i>Clausinella fasciata</i> (Da Costa, 1778)	[2,13]
<i>Vitreolina collinsi</i> (Sykes, 1903)	[8]	<i>Timoclea ovata</i> (Pennant, 1777)	[2]
<i>Vitreolina curva</i> (Monterosato, 1874)	[8]	<i>Dosinia exoleta</i> (Linnaeus, 1758)	[2,3,7,13,15]
<i>Vitreolina philippii</i> (Rayn. & Ponzi, 1854)	[15]	<i>Tapes decussata</i> (Linnaeus, 1758)	[6,7,14]
<i>Buccinum undatum</i> (Linnaeus, 1758)	[2,5,11,13,15]	<i>Paphia aerea</i> (Gmelin, 1791)	[6,7,9,14]
<i>Nassarius incrassatus</i> (Strom, 1768)	[5,6,7,9]	<i>Paphia rhomboides</i> (Pennant, 1777)	[1,2,7,13]
<i>Nassarius reticulatus</i> (Linnaeus, 1758)	[3,6,7,8,9,14,10,11]	<i>Venerupis senegalensis</i> (Gmelin, 1791)	[2,3,7,9,11,15]
<i>Nucella lapillus lapillus</i> (Linnaeus, 1758)	[2,15]	<i>Myssia undata</i> (Pennant, 1777)	[3]
<i>Mangelia unifasciata</i> (Deshayes, 1835)	[9]	<i>Mya truncata</i> Linnaeus, 1758	[2]
<i>Oenopota rufa</i> (Montagu, 1803)	[5,11,13,15]	<i>Arenomya arenaria</i> (Linnaeus, 1758)	[14]
<i>Raphitoma linearis</i> (Montagu, 1803)	[2,15]	<i>Hiattella arctica</i> (Linnaeus, 1767)	[2,3,5,8,9,11,13,15]
<i>Raphitoma purpurea</i> (Montagu, 1803)	[5]	<i>Thracia papyracea</i> (Poli, 1795)	[2,3,11,13,15]
<i>Chrysallida pellucida</i> (Dillwyn, 1817)	[2]	<i>Dentalium entalis</i> Linnaeus, 1758	[9]
<i>Chrysallida suturalis</i> (Philippi, 1844)		<i>Dentalium vulgare</i> Da Costa, 1778	[2]

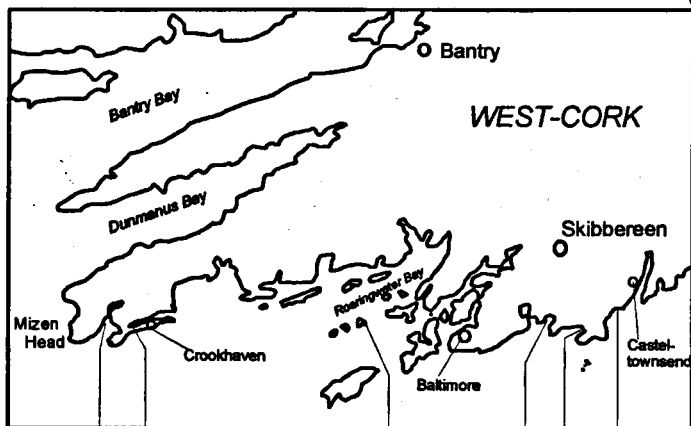
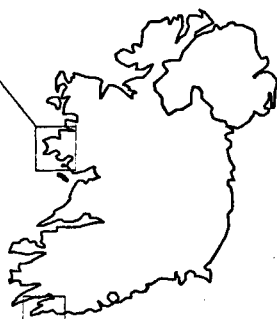
VINDPLAATSEN IERLAND 1998

(behorende bij artikel Erik Veldhuis)

CONNEMARA

- 1 = Donee Beacon
- 2 = Inish Degil
- 3 = Góra Mór
- 4 = Trá na Mban
- 5 = Dun na Hininne
- 6 = Omey Strand
- 7 = Coral Strand
- 8 = Trá Mhóir
- 9 = Aill Mhór (Dogs Bay)

WEST-CORK

- 10 = Sandy Cove
- 11 = Toe Head Bay
- 12 = Tragumna Beach
- 13 = Calf Island East
- 14 = Crookhaven
- 15 = Barley Cove

[15] [14]

[13]

[12] [11] [10]